

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

DWOiP-VI.0512.2.2026
Warszawa, 11 maja 2026 r.

Pan

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Ministerstwo Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870), zawiadamia, że petycja z dnia 11 lutego 2026 r., dotycząca podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę regulacji dotyczących operacji finansowych komornika sądowego z wykorzystaniem depozytu sądowego, obejmującą ustawę o komornikach sądowych, Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego, ustawę o ustroju sądów powszechnych oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia szczegółowych zasad prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych, a także rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie prowadzenia kontroli kancelarii komorniczych, poprzez zapewnienie właściwego zabezpieczenia środków finansowych należących do dłużnika a niepodlegających niezwłocznemu wydaniu wierzycielowi, nie została uwzględniona.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 468 ze zm.), dalej k.p.c., określa warunki, w jakich komornik sądowy przetrzymuje środki pieniężne, które w danym momencie nie mogą być przekazane stronom postępowania (art. 808 k.p.c.), a także procesową regulację zwolnienia się dłużnika z zobowiązania wobec wierzyciela (art. 692-693²² k.p.c.).

Należy przy tym wyraźnie odróżnić złożenie kwoty w toku postępowania egzekucyjnego na rachunek depozytowy Ministra Finansów (art. 808 k.p.c.) od instytucji złożenia kwot do depozytu sądowego (art. 467-470 k.c. – podstawy materialnoprawne, art. 692-693²² k.p.c. – przepisy proceduralne).

W stanie prawnym po 1 stycznia 2019 r., tj. pod rządami u.k.s., komornik przekazuje wyegzekwowane należności wierzycielowi w terminie 4 dni od ich otrzymania, chyba że chodzi o należności wyegzekwowane z rachunku bankowego, które podlegają przekazaniu w ciągu 14 dni lub o należności pobrane w egzekucji świadczeń alimentacyjnych i rentowych, które przekazywane są, zgodnie z art. 31 ust. 1 u.k.s. niezwłocznie, niezależnie od tego, w jaki sposób je wyegzekwowano. W niektórych sytuacjach niezwłoczne przekazanie wierzycielowi wyegzekwowanych kwot jest jednak

niedopuszczalne. Jest tak np. wtedy, gdy dokonano zajęcia pieniędzy, ale zgłoszono zarzut, że prawo do nich przysługuje osobie trzeciej, a prawo to stanowi przeszkodę do ich wydania (art. 852 § 2 k.p.c.), gdy wyegzekwowano należność, która przypada takiemu wierzycielowi, który nie posiada jeszcze tytułu wykonawczego (art. 1032 § 1 k.p.c.) lub np. kiedy uzyskano sumę, której uiszczenie było zależne od warunku zawieszającego lub wyniku sporu, w którym wierzyciel uzyskał zabezpieczenie powództwa (art. 1040 § 1 k.p.c.). W takich sytuacjach uzyskane kwoty przekazuje się na rachunek depozytowy Ministra Finansów. Również w sytuacji, gdy postępowanie jest zawieszane, a na skutek zajęć dokonanych przed jego zawieszeniem do komornika wpływają np. kwoty ściągane z wynagrodzenia za pracę lub wierzytelności dłużnika, kwot tych nie przekazuje się wierzycielowi, a składa na rachunku depozytowym. Podobnie np. w przypadkach, w których organ egzekucyjny zobowiązany jest do sporządzenia planu podziału (art. 1023 § 1-2 k.p.c.), uzyskane w toku egzekucji sumy składa się na rachunku depozytowym. Sumy te mogą być bowiem rozdysponowane jedynie zgodnie z treścią planu podziału.

Zatem, o ile złożenie przez komornika sądowego zajętych środków na rachunek depozytowy Ministra Finansów jest czynnością techniczno-procesową, inicjowaną przez komornika, służącą „przetrzymaniu” środków do czasu rozstrzygnięcia, komu się one należą, o tyle złożenie przedmiotu do depozytu sądowego wiąże się ze zwolnieniem zobowiązanego z zobowiązania (por. uchwała SN z 5.12.1986 r., III CZP 62/86).

Przepis art. 808 § 1 k.p.c., zyskał aktualne brzmienie z chwilą wejścia w życie regulacji zawartych w ustawie z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 1626), tj. z dniem 1 stycznia 2015 r. Od tamtego czasu ustawodawca nie posługuje się już w tym przepisie pojęciem „rachunku depozytowego sądu”, tylko „rachunkiem depozytowy Ministra Finansów”. *De lege lata* nie może zatem budzić już najmniejszych wątpliwości, że w celu skutecznego złożenia środków pieniężnych na rachunku depozytowym Ministra Finansów (art. 808 k.p.c.) nie przeprowadza się postępowania nieprocesowego w sprawach depozytowych, o którym mowa w art. 692 i n. k.p.c.

W związku z powyższym, nie jest uzasadnione wprowadzenie proponowanej w petycji zmiany do ustawy k.c., która reguluje zagadnienia związane z depozytem o charakterze materialnoprawnym.

Odnosząc się natomiast do propozycji dodania art. 808 § 3 k.p.c., wskazuje się, że obecnie obowiązujący art. 808 § 1 k.p.c. dotyczy zarówno kwot wyegzekwowanych od dłużnika, które podlegają przekazaniu wierzycielowi, jak i kwot „złożonych” w postępowaniu egzekucyjnym, bez doprecyzowania przez jaki podmiot środki te miałyby zostać złożone i komu konkretnie miałyby zostać wydane. Niewątpliwie art. 808 § 1 k.p.c. dotyczy również np. kwot, które zostały złożone przez wierzyciela na podstawie art. 806 k.p.c. we wskazanych w tym przepisie sytuacjach i które powinny podlegać wydaniu dłużnikowi. Obowiązek złożenia uzyskanych w postępowaniu egzekucyjnym kwot na rachunek depozytowy istnieje także w razie powstania nadwyżki dochodów z zarządu nieruchomością (za czas do przejścia własności nieruchomości na nabywcę), nadwyżka ta podlega zaś - w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego - wydaniu dłużnikowi (art. 941 k.p.c.). W ww. sytuacjach postulat autora petycji *de facto* sprowadza się do nałożenia na komorników sądowych obowiązku wydania postanowienia w przedmiocie złożenia środków na rachunek depozytowy Ministra Finansów, które to postanowienie

miałoby być doręczone następnie dłużnikowi wraz ze wskazaniem informacji o sposobie i terminie odbioru środków oraz skutkach ich nieodebrania.

Jak wcześniej wskazano, przepis art. 808 § 1 k.p.c., reguluje sytuacje, w których kwoty uzyskane w toku postępowania egzekucyjnego składane są na rachunek depozytowy Ministra Finansów, gdyż nie podlegają one natychmiastowemu wydaniu. Zatem nie wydaje się celowe wprowadzenie rozwiązania polegającego na zobowiązaniu komornika do wydawania odrębnego postanowienia w tym przedmiocie.

W aktualnym stanie prawnym, do obowiązków komornika, w razie składania środków pieniężnych do depozytu Ministra Finansów, należy – poza samym przekazaniem środków – odnotowanie w księdze pieniężnej każdej wydanej kwoty, a także naniesienie stosownej wzmianki na karcie rozliczeniowej sprawy. Ewidencja operacji finansowych ma być prowadzona w sposób prawidłowy i przejrzysty. Z tego powodu komornik nie jest zobligowany do wydania postanowienia o złożeniu kwot uzyskanych w toku prowadzonego postępowania na rachunek depozytowy Ministra Finansów, a obecny stan prawny należy uznać za prawidłowy.

Konsekwentnie, również propozycja ustanowienia przez komornika sądowego kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu - celem doręczenia ww. postanowienia, winna zostać uznana za bezzasadną.

W tym miejscu należy wskazać, iż zasady prowadzenia biurowości kancelarii komorniczych reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1256), dalej BiurR.

Każdą operację finansową w sprawach egzekucyjnych, komornik – o czym była mowa wyżej – rejestruje w księdze pieniężnej (§ 33 BiurR) oraz odnotowuje na karcie rozliczeniowej pobrane lub wydane kwoty (§ 25 BiurR). Co się zaś tyczy depozytu Ministra Finansów, w księdze pieniężnej sumy przekazane z tego tytułu księguje się odpowiednio w rubrykach 13-15 lub 16, zamieszczając w rubryce 21 „Uwagi” adnotację – „Na rachunek depozytowy” (§ 43 ust. 2 BiurR). Komornik przechowuje w osobnych teczках wyciągi bankowe, o ile ich treść nie została utrwalona w postaci elektronicznej, a dowody wpłat gotówkowych dołącza się do wyciągu bankowego i pozostawia w chronologicznie uporządkowanym zbiorze dla danego rocznika (§ 7 i 38 BiurR), nierzadko załączając ich kopie do akt sprawy.

Mając powyższe na uwadze, można stwierdzić, iż operacje księgowe komornika związane z przekazaniem/odborem środków pieniężnych z rachunku depozytowego Ministra Finansów są unormowane w sposób jasny i czytelny, w znacznej części realizujący oczekiwania wyrażone w petycji (zmiana u.k.s. oraz BiurR).

Również nadzór prezesa sądu rejonowego nad komornikami sądowymi, obejmujący m.in. kontrole okresowe/doraźne oraz finansowe, weryfikujący poprawność przeprowadzanych przez komorników czynności, a także sposób dokumentowania tych operacji - został ukształtowany prawidłowo i nie wymaga zmian w przepisach.

Z tych względów, zaproponowane przez Pana zmiany przepisów ustawy o komornikach sądowych, Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego, ustawy o ustroju sądów

powszechnych oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia szczegółowych zasad prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych, a także rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie prowadzenia kontroli kancelarii komorniczych, nie zostały uznane za zasadne.

Pouczenie: zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Tomasz Kozłowski
Zastępca Dyrektora
Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji
/podpisano elektronicznie/